

Istrski tednik

GLASLO OSVOBODILNE FRONTE ZA ISTRSKO OKROŽJE

LETO II. - Štev. 9

KOPER, 3. marca 1951

Cena 3 din

Letna naročnina 150 din - za Jugoslavijo 200 din

OB PRVI OBLETNICI

izhajanja našega lista

Leto dni izhaja Istrski tednik. Prav je, da se ob tem prvem mejniku ustavimo, se ozremo po že zoranem in se dogovorimo za nove bralce.

Stoletna borba slovenskega življa proti benečkim okupatorjem in proti sovinitično usmerjenemu italijanskemu meščanstvu se je vodila v okolčinah, ki so zavirale gospodarski in kulturni razvoj ter hromile narodno zavest Slovencev zlasti ob morju. V NOB si je pa slovensko ljudstvo priborilo tudi vse narodnostne pravice.

Koprščina je dolgo terjala list, glasilo, ki bi obravnavalo krajevna vprašanja. Politično življenje je v tem novem času zajelo stehernega prebivalca, gospodarstvo terja novega razvoja, razvoja in razširitve, naše kulturno življenje se je težko in krvavo izločevalo svobodni obliki in pomlajuje. Vse to je treba obravnavati in javnosti, v krogu naše skupnosti. To pa zmore le časopis, ki je dejanski glas vse skupnosti in širokega kroga posameznikov v tej skupnosti. Časopis lahko posreduje izkušnje, mnenja in pomaga reševati najrazličnejša tekoča vprašanja. Časopis pa nadalje lahko opravlja svoje poslanstvo, če je res glas ljudstva, če je resnični odraz njegovega življenja in teženj.

Kako pa Istrski tednik. List je v tem letu izhajanja opravičil svoj obstoj. Najbolji dokaz zato nam je dejstvo, da naš človek rad nam je vendar pa ni še vse tako, kakor bi bilo zleteti. Od uredništva je bilo storjeno vse, kar je bilo mogoče, da bi bil list obširnejši in da bi v njem vsak našel nekaj zase. Zbral si je lep krog sodelavcev, povečal obseg in spremenil obliko. Po vsebini je skušal ugoditi zahtevam bralcev. V kolikor se mu ni vse posrečilo, ne gre pribojovati krivde uredništvu, ki se je dejansko trudilo. Vsekakor je težnja uredništva, da list tako vsebinsko kot tudi oblikovno se izboljša. To bo pa težka naloga, če mu ne bodo bralci pomagali. Prav v tem je tutili še precejšnja pomanjkljivost. Med uredništvom in bralci še ni tistega neposrednega stika, ki bi bil potreben. Želimo, da bi nam v bodoče naši bralci pomagali z opozorili, s poročanjem o novicah iz njihovega kraja in da bi nam izražali svoje želje. Le tako bo list postal odraz našega življenja in tribuna našega ljudstva.

Precejšnja pomanjkljivost našega lista pa je tudi, da še ni prodrl prav v vsako družino slovenske Istre. Dosedanja krog bralcev je še premalo storil za njegovo razširitev. V tem drugem letu je želja tako uredništva, kakor tudi vseh njegovih sodelavcev, da bi list brali prav vsi naši ljudje. Uredništvo se bo še nadalje trudilo, da bi bil Istrski tednik v pomoč pri reševanju najrazličnejših težkoč na političnem, vren odraz našega življenja in kulturnega življenja, dosleden v borbi za mir in v utrjevanju ljudske demokracije.

Naš delovni kmet in delavec si ustvarjata novo, lepše življenje

Pretekli mesec smo imeli v Kopru zasedanje Istrskega okrožnega ljudskega odbora za koprski okraj. Slišali smo analizo našega dosedanjega dela, kritiko pomanjkljivosti ter vrsto podatkov, ki nam dajejo sliko naše stvarnosti. Odkladi, ki so bili sprejeti na obeh zasedanjih so bili

Kako so se spremenile razmere na podeželju

V povojnih letih smo dosegli že velike uspehe v izgradnji našega podeželja. Pogledimo samo, kako so se spremenili odnosi med ljudmi v Istrskem okrožju. Z agrarno reformo, ki je bila izvedena že pred tremi leti, so izgubili za vedno konolat in polovinarstvo. Prej je bila 1/4 plodna zemlja v rokah veleposestnikov. Se iz fevdalne dobe so se bila ohranila grofovska in cerkvena veleposestva, a kamneje so jim pridružila še kapitalistična gospodarstva bančnih zavodov in bogatih meščanov, ki so kupovali zemljo propadajočega kmečketa sloja, večinoma na dražbah.

Z agrarno reformo je bilo uresničeno načelo, da mora pripadati zemlja njenim resničnim obdelovalcem. Veleposestniška zemlja je bila razdeljena brezplačno nad 3000 kmetom, tlačani kapitalističnega veleposestnika. Novejši razvoj podeželja pa je prinesel še nekaj novega. Za Istrsko zemljo je poleg starih fevdalnih odnosov značilna tudi razkosanost ze-

Poskušajmo spremeniti zopet te suhe številke v sliko našega življenja. Na teh drobni gospodarstvih se razvijajo sedaj kmetijske delovne zadruge. V celom okrožju jih imamo sedaj že 24. Te zadruge združujejo male kmete v velike kolektive, kjer je gospodarjenje mnogo smotnejše

Kot na drobni kmetijski gospodarstvih

Kmetijske delovne zadruge stalno rastejo in se krepijo. Samo v koprskem nam, da v zadnjem času ni naraslo samo število zadrug, temveč, da se zadruge krepijo z dotokom novih družin, ki si se odločile za naprednejše kolektivno gospodarstvo. Odstotek poljevanja števila družin je večji od povečanja števila kmetijskih gospodarstev. Statistika nam jasno pove, da so to zlasti mali kmetje, saj se je površina zadrugne zemlje povečala za 60%, medtem ko se je število zadrug povečalo za 140%.

Mali kmetje, ki je v prejšnjih pogojih životali na skopi zemlji, sedaj pa stori kot svobodni kmet v kolektivih, in je organiziran po socialističnih načelih. Obdelovalne zadruge oprskega okraja so povečale napram letu 1948 število goveje živine za 174%, prav tako svinjereje, rejne konj za 650%, povečale so število traktorjev za 100%, traktorskih plugov za 166%, plugov za vprežno živino in sejalnic za 233%.

Poleg kmetijskih obdelovalnih zadrug imamo še celo vrsto splošnih zadrug, ki so ustvarile na podeželju vse pogoje za pravičen odkup kmetijskih pridelkov, za redno preskrbo metov s vsemi potrebščinami.

Kmečko zadrugništvo ustvarja torej nove odnose na vasi, kjer ni več za oblast veleposestnika v proizvodnji in vsakega spekulantu v trgovini. Kmečko zadrugništvo omogoča obenem pravilno usmerjenje naše najvažnejše veje proizvodnje.

Rekli smo, da je kmetijstvo najvažnejša veja naše proizvodnje. Okrog

stava in vrtarstva, to je glavni smotter naše kmetijske politike. Zato so bile raspisane nagrade za nove nasade in za sadno dreve. Največji del investicij za poljedelstvo se nanasa na melioracijska dela v močvirnatih dolinah.

Vzporedno s preobrazbo zemlje in kulture gre tudi preobrazba naših vasi. Zidajo zadrugne domove, središča kulturnega življenja, podeželja. Električna prijava v vasi. Rastejo nove šole. Poleg tistih, ki so bile zgrajene v zadnjih letih, smo dobili letos na podeželju koprskega okraja še dve: v

Velik razvoj industrije je privabil v naša središča nove ljudi. Zanje zidamo stanovanjske hiše

70% prebivalstva se bavi pretežno s poljedelstvom. Prav zato smo hoteli prikazati, kakšne spremembe je prinesla ljudska oblast na tem važnem področju. Z agrarno reformo, s razvojem kmetijskih delovnih in splošnih zadrug je ljudska oblast položila temelje nadaljnjemu razvoju. Danes lahko govorimo o načrtnem usmerjanju Istrskega kmetijstva.

V poročilu okrajnega ljudskega odbora smo brali, da je bilo lani povečano število tistih nasadov napram letu 1948 za 29%. Zadruge so zasadile 75.000 novih trt, a zasebni kmetje 42.000. Tudi v sadjarstvu ugotovljamo znaten napredek in to za 28%. Kmetijske obdelovalne zadruge so povečale površino polja za 20%. Te številke koprskega okraja lahko dopolnimo še s podatki letiščnega okrožnega sveta, ki so jih objavila okrožnega plana, ki pravi med drugim, da bo treba letos pripraviti vsa dela za 1.000.000 novih trt, to je za redno obnovo vinogradov.

V Dolni Mirni, ob Rokavi in pri Ankaranu delajo na namakalnih pripravljen. Kjer je raslo žito, oziroma, kjer so bili močvirnatih pašniki, bodo napravili polja za zelenjavo. V Dolni Mirni bomo pridobili še letos 300 ha za sajenje zelenjave in ko bodo vsa namakalna dela končana, bo Istsko okrožje pridelalo dvakrat več zelenjave, kot sedaj v normalnih letih.

Pospeševanje vinogradništva, sadjar-

Bertokih in Vanganelu. S šolsko prosveto se razvija tudi ljudska prosveta, ki organizira vsakovrstne tečaje in strokovna redavanja za dvigovanje kulturne ravnice delovnega ljudstva, ki je po fašističnem zatiranju za časa Italije močno zaostalo.

Naše žene bodo praznovale 8. marec v znamenju borbe za mir

Minulo je že 40 let, odkar imajo napredne žene sveta 8. marec za svoj borbeni praznik. Ta praznik je nastal kot rezultat ženskega gibanja v borbi za splošne demokratske pravice in enakopravnost žena. Gibanje je zajemalo vse večji obseg, odvijalo se v različnih oblikah borbe in prilagajalo se razvoju in težnjam demokratskih sil v raznih obdobjih in deželah.

V borbah delavskega razreda so žene nastopale enakovredno moškim. Žene so spoznale, da dosežejo resnično enakopravnost in popolno demokratske pravice le z zmago proletariata. Zato so tudi žene veliko prispevale k uspehom in razvoju demokracije v svetu.

Mednarodna fronta žena je kot svetovna organizacija, ki naj bi združevala vse demokratske žene v svetu in mednarodno žensko utrpela veliko škodo. Sovjetska zveza je s svojo imperalistično in revizionistično politiko dejansko zadala mednarodnemu ženskeru gibanju težak udarec in s tem ohranila borbo žena za doseg enakopravnosti in demokratskih pravic.

Resnično enakopravnost in vse demokratske pravice pa so dosegle žene zmagovite socialiste žene v Jugoslaviji. Današnja borba žena v Jugoslaviji je vključena v skupni program Jugoslovanskih narodov pri graditvi socializma in v borbi za ohranitev miru. Borba za mir je postala osnovni program vseh naprednih množic na svetu, v tej borbi ima Jugoslavija vodilno vlogo in zato uživa velik ugled v svetu.

Istrske žene sledo žene v izgradnji socializma in v utrjevanju ljudske demokracije. Žene, kakor so jim sledile v NOB. Kakor jugoslovanske žene, bodo tudi žene Istrskega okraja letošnji 8. marec praznovale v znamenju borbe za mir, ki se pri nas izraža v konkretnih nalogah pri graditvi socializma.

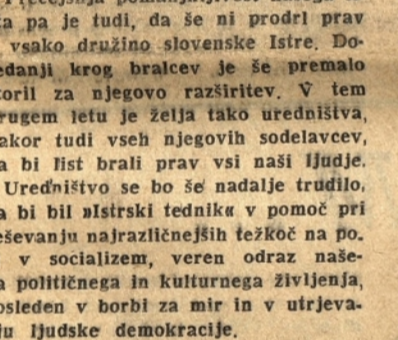
S pridobitvijo NOB, z ljudsko oblastjo so si naše žene pridobile popolno enakopravnost, ki ni samo formalna, temveč stvarna in se odraža v udeležbi žena v vsem javnem življenju, to je na političnem, gospodarskem in kulturnem področju, kakor se odraža tudi v vsem privatnem in družinskem življenju. Problemi ženskmatere so postali splošni družbeni problemi. Zaradi tega je postala glavna naloga žena, da se teh pravic v polni meri poslužujejo. Pri tem pa jih ne smejo ovirati vplivi prejšnjega nacionalnega življenja, ki so se izražali posebno v začetku in premanjnih samozavesti in v premanjnih zanimanju do družbenega dogajanja.

Tako bodo žene kos svojim nalogam, ki jih od njih terja naš čas. Ženo se morajo v večji meri vključevati v organe ljudske oblasti in sodelovati v upravljanju oblastnih poslov. Sodelovati morajo pri reševanju kulturnih, socialnih in gospodarskih vprašanj. Zato naj se vključujejo v razne komisije in svete pri organih ljudske oblasti, v delavske svete v tovarnah in v upravi kmečkih delavskih zadrug.

Postizujejo naj se 50l in tečajev, ki so jih na razpolago. Pomoljijo naj zanimanje za ustanavljanje učilnih ustanov pri podjetjih, delavskih združenjih in kjer je to potrebno.

Važno je, da žene sodelujejo pri ljudski inspekciji v borbi proti špekulantom in rušilec nam enotnosti. To je je del možnosti sodelovanja naših žena in javni upravi. Naloga pa so številne in zelo različne.

Za letošnji 8. marec bodo žene v Istrskem okrožju delale posebno pozornost. Po tovarnah bodo najboljše proglasi za nudarince. Posebna pozornost bo ta dan posvečena materam padlih partizanov, mož in šlov. Na predvečer praznika, to je 7. marca, bodo povsod proslavile 8. marca pa bodo žene imele po vseh vaseh in mestih svoj domači praznik.

Naše kmetijstvo ima za svoj razvoj veliko oporo v Kmetijski šoli. Na sliki vidimo golejce šole pri praktičnem pouku

mlijše na majhne parcele, ki komaj zlasti gospodarskega in finančnega značaja. Zato so nam govorili z jezikom števil. Gospodarski spreminjajo živo, razgibano dogajanje v suhe številke.

To se pravi, da se gospodarska moč zadrug stalno razvija. Povečan je živi ročno orodje s kmetijskimi stroji in živi inventar. Zadruge nadomeščajo s tem krepijo storilnost kmečkih rok.

Ljudska skupščina FLRJ je sprejela nov kazenski zakonik

Te dni je na skupni seji obeh svetov Ljudska skupščina FLRJ sprejela v načelu in podrobno novi kazenski zakonik, o katerem so širši tedne živahno razpravljali v zakonodajnih odborih. V razpravi v zakonodajnih odborih so popolnoma zavrgli 8 členov, dodali 8 novih, 18 členov osnutka novega kazenskega zakonika pa spremenili.

Nov kazenski zakonik je globoko demokratski in napreden ter pomeni važen prispevek k razvoju teorije in prakse jugoslovanskega prava in daje varstvo socialistični graditvi v Jugoslaviji. Ko so na zasedanju Ljudske skupščine številni postane razpravljali o novem zakoniku in utemeljevali njegov pomen, so poudarjali, da je jugoslovanska pravna teorija na pravilni razvojni poti, kar zavrta, kar ni dobro, sprejema pa to, kar je dobro in kar ustrezno sedanjim stopnjam razvoja in graditvi socializma v državi. Po novem zakoniku se kaznuje državni organ, ki zapira tuje državljane ter jih trpinči in jim ne pušči, da bi se vrnili v svojo domovino. Po novem zakoniku se kaznuje tudi tisti, ki samo poskusa, da bi organiziral lažno sojenje in obsojal ne dožnje, ter vsi, ki grožijo z vojno. Prvi v zgodovini človeštva je v no-

vem kazenskem zakoniku določba, po kateri se kaznujejo tudi genocidni zločini. Tega doslej mednarodno kazensko pravo ni poznalo.

Ljudska skupščina je nadalje sprejela tudi zakon o ukinitvi državne kontrole ter zakon o Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ. Na zasedanju je podpredsednik Zvezne vlade in zunanji minister Edvard Kardelj odgovoril na nekatera vprašanja ljudskih poslancev

o jugoslovanski zunanji politiki. Minister za zunanjo trgovino FLRJ Milentije Popović pa na vprašanje o razvoju gospodarskih stikov Jugoslavije z inozemstvom, Predsednik sveta za blaginjo promet pa je podal poročilo vladi o nekaterih vprašanjih v zvezi z izvajanjem novih ukrepov v trgovini in preskrbi prebivalstva. Obširneje o novem kazenskem zakoniku bomo poročali v prihodnji številki.

SEJA GLAVNEGA ODBORA OF za Tržaško ozemlje

V nedeljo dopoldne je bila v Trstu seja Glavnega odbora osvobodilne fronte slovenskega naroda za Tržaško ozemlje pod predsedstvom tov. Branka Babčiča. Politično poročilo je podal tajnik tov. Franc Stoka. Nato je govoril o pravih Slovencev na Tržaškem ozemlju tov. Dr. Jože Dekleva, podpredsednik odbora. Trečje poročilo o generič kmetijskih vprašanjih na Tržaškem ozemlju je podal tov. Stanislav Bole, organizacijski tajnik.

Kot smo že poročili, se je razvila diskusija, v kateri so govorili tovarni: Anton Ukmari, Franc Lipovec-Tine, Mara Samsa, Drago Pahor, Horvat, Boris Race, Janko Furlan, Sturmman in dr. Gl. Tovarji Race je podal obširnejše poročilo o ustanovitvi odbora za gradnjo Slovenskega kulturnega doma v Trstu, ki se je nedavno ustanovil, in o njegovem delovanju. Tov. Drago Pahor pa je govoril o nujni potrebi samouprave slovenskega šolstva.

Glavni odbor je soglasno sprejel vsa poročila in pobudila. Izvršilni odbor OF, da na podlagi poročil sestavi resolucijo.

V RESOLUCIJI POZDRAVLJA GLAVNI ODBOR OF POLEK DRUGEGA ZAMISEL ZA GRADNJO KULTURNEGA DOMA V TRSTU.

Glavni odbor Osvobodilne fronte Slovenskega naroda za Tržaško ozemlje je sprejel po odobritvi podanih poročil resolucijo, v kateri ugotavlja med drugim, da so pei let po končani vojni ostale še vedno nerešene najosnovnejše zahteve tržaških Slovencev. Glavni odbor pozdravlja Odbor za gradnjo Kulturnega doma v Trstu, ter poziva vse Slovence in še posebej člane Osvobodilne fronte, da to akcijo z vsimi sredstvi podprejo.

iz letnih skupščin sindikalnih podružnic

Naši delovni kolektivi se pripravljajo na volitve delavskih svetov

Te dni so po vseh delovnih kolektivih v našem okrožju letne skupščine sindikalnih podružnic. Na teh skupščinah razpravljajo delavci o delu in nalogah, ki stoje pred njimi za izvedbo letošnjega gospodarskega plana. Obenem pa se naši delovni kolektivi z vsi vneto pripravljajo na volitve delavskih svetov, po katerih bodo sami upravljali podjetja.

Do sedaj so bile te skupščine v 23 kolektivih v koprskem okraju. Skoro v vseh kolektivih, kjer so imeli letno skupščino, ugotavljajo delavci, da vodstva osnovnih sindikalnih organizacij niso imela dovolj stikov z organizacijami. Vzrok leži v veliki meri v tem, da so delovni kolektivi premalo resno vzeli volitve v odbore, poleg tega pa je odbor sindikalne podružnice v številnih primerih skrbel le za razdeljevanje bonov, medtem ko se za ostala vprašanja ni zanimal.

Po drugi strani pa so okrajna ter

NA LETNI SKUPŠČINI »VINO« SO RAZPRAVLJALI O DELAV. SVETIH

Ko je na letni skupščini sindikalne podružnice »VINO« v Kopru govoril član okrajnega odbora ERS o funkcijah in nalogah delavskega sveta, so ga vsi člani z zanimanjem poslušali. Zdelo si je več takih sestankov, da se tako dobra spoznanja z vsemi vprašanji, ki so s tem v zvezi, sprejeli so več sklepov in se med drugim zavezujejo, da bodo izboljšali delovno disciplino in organizirali kulturno prireditve.

CLANI SINDIKATA GOSTINSKE STROKE NA LETNI SKUPŠČINI

Prejšnji teden so se člani sindikata gostinske stroke v Portoržu sestali na svoji letni skupščini. Tovarji Tavčar je podal organizacijsko poročilo, v katerem je kritiziral odbor sindikalne podružnice, da ni bil vedno dosleden pri izvajanju nalog. Tudi tekmovanje, ki ga je razpisalo poverništvo za turizem, ni dobro uspelo, kajti uprava podjetij ni vzela tekmovanja resno ter ni pošiljala nobenih poročil. Kljub temu pa je bilo mnogo napravljeno, saj je bilo ob koncu leta razdeljenih 60.000 din nagrad najboljšim članom podružnice, ki so se poleg svojega dela zanimali tudi pri kulturno prosvetnem delu, pri aktivni zagotovitvi nepreravnega dela itd.

Kot smo že poročili, se je razvila diskusija, v kateri so govorili tovarni: Anton Ukmari, Franc Lipovec-Tine, Mara Samsa, Drago Pahor, Horvat, Boris Race, Janko Furlan, Sturmman in dr. Gl. Tovarji Race je podal obširnejše poročilo o ustanovitvi odbora za gradnjo Slovenskega kulturnega doma v Trstu, ki se je nedavno ustanovil, in o njegovem delovanju. Tov. Drago Pahor pa je govoril o nujni potrebi samouprave slovenskega šolstva.

Glavni odbor je soglasno sprejel vsa poročila in pobudila. Izvršilni odbor OF, da na podlagi poročil sestavi resolucijo.

V RESOLUCIJI POZDRAVLJA GLAVNI ODBOR OF POLEK DRUGEGA ZAMISEL ZA GRADNJO KULTURNEGA DOMA V TRSTU.

Glavni odbor Osvobodilne fronte Slovenskega naroda za Tržaško ozemlje je sprejel po odobritvi podanih poročil resolucijo, v kateri ugotavlja med drugim, da so pei let po končani vojni ostale še vedno nerešene najosnovnejše zahteve tržaških Slovencev. Glavni odbor pozdravlja Odbor za gradnjo Kulturnega doma v Trstu, ter poziva vse Slovence in še posebej člane Osvobodilne fronte, da to akcijo z vsimi sredstvi podprejo.

Nova jugoslov. tovarna motociklov

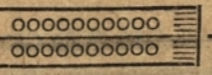
V Zagrebu bo kmalu začela obravnavati nova tovarna motociklov na Ziljaku. Tovarna bo imela orodjarno, železovorno, elektromehanično delavnico, risalnice in druge pomožne obrate.

Poleti bodo izdelali prvo serijo motornih koles. Poleg tega bodo izdelali tudi (malo)litražne benzinske motorje za pogon traktorjev ali plugov. Računajo, da bo tovarna izdelovala na leto 3.000 do 4.000 takih benzinskih motorjev za kmetijstvo.

Hidrocentrala v Mostah bo kmalu dajala energijo

Te dni so prvi preizkusili veliki zbirni bazen pri hidrocentrali v Mostah v Sloveniji. V nekaj urah je voda napolnila bazen in stvorila veliko umetno jezero, ki se razprostira v dolžino 3 kilometre. Strokovnjaki so začeli opazovati morebitnih izpremenj v hidrocentrali. Prvi poskusi so popolnoma uspešni. Voda je napolnila pov. lovicno jezera s 4 milijoni kubičnih metrov.

NAŠIM KMETOVALCEM

FIZKULTURA IN SPORT

Zadnji čas je za sajenje sadnega drevja

Zadnji topli dnevi so povzročili splošno prebujanje narave iz zimskega spanja. S tem je tudi nastopil zadnji čas za saditev sadnega drevja. Če bomo s tem delom preveč odlašali, bo drevesne slabe odgnalo ter bo suša, ki pri nas lahko rada nastopi, oslabila in tudi uničila mnogo takega drevja.

Drevo pred saditvijo namočimo v gosto zmes hlavic, travjeka in vode. Tako bo drevo tako dobilo dovolj hrane. Dejstvo je, da ta smes pospešuje tudi celjenje ran. To pripisujejo delovanju panteina, ki so ga našli v takih rastlinah.

Če koli napravimo primerno jamo in v njo damo na dno zelo rodovitno zemljo. Drevo posadimo tako globoko, kot je bilo v drevesnici, kar se lepo vidi na koreninskem vratu. Pri sveže zasuti jami sadimo plitveje, ker se bo zemlja močnejše usedla. Z roko natančno dobre zemlje med korenine in nad njo, tako da ne ostane nobene praznega prostora. Nato, na zemljo nad koreninami damo dobro ule-

točite v škar ali kako pločevinasto posodo ter nalijete na njega nekaj vode. Ker je voda lažja od ogljikovega žvepca, plava na površju in s tem preprečuje njegovo izhlapevanje. V zemljo vbrizgavamo 100 do 300 kubičnih cm tekočine na 1 kvadratni meter. Pri kletarju si daje napraviti zajemalnik, ki bo držal nekaj 100 kubičnih cm. Razkuževanje boste najbolje opravili tako, da eden dela luknje naprej, drugi z zajemalko sega v posodo in naliva v jamice tekočino, tretji pa takoj jamice zadela, da s tem preprečuje izhlapevanje. Glede na govedo, koljčino boste morali napraviti na 1 kvadratni meter 1 do 3 jame. Tudi osja in mravljična gnezda lahko na ta način uničimo. V luknje od bramborjev nalijemo nekaj ogljikovega žvepca ter luknje takoj zademo. V zemljo, ki smo jo razkužili, ne smemo kakih 10 do 14 dni sejati nikakršnih kultur, ker bi nastajajoči plini uničili rast kisljajskih rastlin.

KMETIJSKI

SVETOVALEC

ODGOVARJA

Vprašanje: Naša zaduga, že ima daj čas v železnem sodu kakih 200 l ogljikovega žvepca. Šliša sem, da služi ta za razkuževanje zemlje. Ker pa ne vem točno, kako je potrebno z njim ravnati bi prosil, da mi na to odgovorite. Ali se lahko ogljikov žvepec uporablja tudi v kake druge namene?

tekočine v zemljo poseben injektor. Ker pa tega boste dobili zelo težko, bo bolje, da razkuževanje napravite na drugi način. Ogljikov žvepec na-

Čitajte in širite

«Istrski tednik»

Konec so deževna vremena in naš kmet je spet zora, da nadoknadi to, kar ni mogel zaradi dežja. Na sliki vidite prišace kmetijske kmetje pri oranju

Odgovor: Ogljikov žvepec je rumenkasto, silno hlapljiva tekočina. Če pride na zrak, vidno izginja in se izpreminja v hlap, ki so človeškemu organizmu škodljivi. Je gorljiva, zato moramo biti pri opravičku z njo skajno previdni. Če pride ta tekočina v stik z ognjem, se takoj vžame in če se to zgodi v sodu, eksplozija. Zato je vsako kajenje, če delamo z njo, prepovedano. Uporablja se pri razkuževanju zemlje — za uničevanje različnih škodljivih organizmov, ki se s njimi nahajajo: hroščev, ogrev, strumbramorjev, trnih uši itd. Navadno se uporablja za vžigavanje te

Drevo naj bo sajeno v enakomernih razdaljah, tako da se drevesa v vrstah na vse strani križejo. Nič grzeča ni, kot razmetano drevje v sadovnjaku. Z malo dobre volje se nam bo posrečilo, da bomo napravili lep sadovnjak.

Drevo pred saditvijo očistimo. Če hočemo imeti naravno krono, bomo pustili vrh ter tri do štiri levo razporejene stranske vejice. Te obrežemo tik nad osi, ki gledajo navzven. Vodilno vejo bomo pustili kakih 10 do 15 cm daljšo od spodnjih stranskih. Te zadnje pa pustimo dolge 15 do 20 cm. Če hočemo vzgojiti krono v obliki kotlja (vazasta krona), kar je največkrat primer pri breskavih in olikah, pa bomo obrezali krono drugače. Tu bomo odstranili vrh ter pustili 3 do 4 stranske veje. Breskve in olike koščičarje režemo pri saditvi bolj na kratko, tako da bomo pustili veje dolge 10 do 15 cm. Seveda morajo biti tukaj gledati zadnje očesa navzven. Kotlasta krona se pripravlja samo za breskve in olike, druge pa je vedno bolje da izberemo naravno krono, ki jo lažje vzgojimo. Letos je marsikdo bil enoletne črešnje. Tu bomo pustili drugeče. Mlada drevesca bomo najprej vzgojili do primerno višine in jim tam drugo ali tretje leto oblikovali krono. To mlado drevje ni manj vredno, le znati ga je treba vzgledati.

Tudi na korenine ne smemo pozabiti. Odrežemo jih pravo kotno na smer korenin. Pustimo jih dolge kakih 30 do 40 cm. Vse bolane ter poškodovane pa gladko odrežemo.

ZA NAŠE PIONIRJE

DRAGOTIN KETTE

Kaj se je zgodilo Matičku

Krznarjevi so imeli lepo hišico z vrtno, a za vrtno se je razprostirala majhna dolina, ki je bila precej visoka in zolevala, v nasprotno stran pa prešla v zeleno ravnino. Imeli pa so Krznarjevi tudi Matičko in ta Matička ni imela ušes, nikar pa ni mislila, da ni imela morebiti ušelj; o, ušelj že, pa kakšen! Toda usje pa ni imel, drugič je vendar vsaj katerikrat šlišal.

Matička, Matiček se oglašajo zdaj mati. Toda Matiček je že spet po staro navadi sedel na ušesih in ni hotel ničesar šlišati in letel je še dalje za metulji in se ni bal ne vročega sonca ne čebel.

Kakšno mora biti zemljišče za nov sadni nasad

V vojnem in povojnem času opažamo, da ponekod izginjajo iz sadovnjakov sadna drevesa, ne sadijo pa novih. Vzrokov je več. Priljubljen nam stabilnik in v druge strani je dantes se precej nemarnosti in oporfurnizma. Marsikdo pravi, zakaj bom saditi sadno drevje, ki bo obrodilo le brez nekaj let. Če bi nas, predniki take misli, sigurno pri nas ne bi imeli sadnega drevja. Druga stvar, ki pa se ji podaja premalo pažnje, je izbira zemljišča in položaja (tega), ko se odločimo saditi sadno drevje. Smatramo zelo koristno podati našim kmetovalcem nekaj nasvetov glede lege zemljišča in talnih razmer, za posamezne sadne vrste:

Okoli ušes pa mu je vedno nekaj sumo: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« In v drugič so se oglašali mati: »Matiček, Matiček. Toda o Matičku ni doha ne sluha... Tam po zelenem travniku se pidi Matiček, vidi mamo, a jih nič ne vidi, šliša jih, a jih nič ne šliša. In leti tam za metulji in se ne boji ni vročega sonca ne čebel.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Mandelj in breskve ne smemo saditi tam, kjer je zemljišče vlažno. To drevje ljubi bolj rahlo in apnenno zemljo.

Sliva (češplja) ne ljubi vlažnega zemljišča. V teh legah je podvržena smolkavosti in napadu listnih uši. Najbolj ugađa slivji suha lega in rahla ter apnenasta zemlja.

Črešnja ni tako izbirčna, vendar ji ne ugađa nahi ali preveč vlažno zemljišče.

Jabolko se zadovolji z vsakim zemljiščem, le presušenega ne ljubi. Le če ni preveč vlažno, zelo dobro uspeva v nižinskih legah.

Hruška najbolj uspeva v globoki peščeno-livnatni zemlji. Uspeva pa tudi v težki apneni ali glinasti zemlji, le, če ni prevlažna.

V krajih podvrženim vetrovom, pri nas posebno burji, se ne smemo odločiti, ti za visokodebelnato sadje, ki uspeva v zavetnih legah ampak za drevesa srednje ali nizke rasti.

Okoli ušes pa mu je vedno nekaj sumo: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« In v drugič so se oglašali mati: »Matiček, Matiček. Toda o Matičku ni doha ne sluha... Tam po zelenem travniku se pidi Matiček, vidi mamo, a jih nič ne vidi, šliša jih, a jih nič ne šliša. In leti tam za metulji in se ne boji ni vročega sonca ne čebel.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Okoli glave pa mu vedno nekaj sumi: »Zakaj ne greš, zakaj ne greš?« A tretjič niso več zaklicali mati. Pa tudi ni bilo treba. Kar v hip, zaleti Matiček neko stvar v ušesu. In ta stvar brenči notri in sumi, segače ga in glasi. Strahoma stresa Matiček glavo, da bi se opravičil nevarne stvari, a zastoj. Stvar je še bolj brenči in sumi, tako votlo in hudobno, bolj, kakor da ga hoče sedaj, sedaj snesti. In Matiček se spusti v jek in v tek proti domu.

Pionirska križanka

1	2	3	4	5	6
7				8	
9				10	
11		12			
		13		14	
	15		16		
17	18				
	19			20	
21					

Vodoravno: 1. splošni izraz za črva, hrošča itd.; 7. atom, ruda; 8. plo skovna mera; 9. otok v Jadranu; 10. Komunistična partija Italije; 11. torišče, starodavno prizorišče na prostem; 13. rabimo za ometanje stena; 16. znamenita osebnost, rojena v Kumrovci; 17. ministrski urad; 19. obsejen; 20. kralj (tukaj); 21. kdor se šola.

Navpično: 1. vodja župe; 2. popravlja ure; 3. mizareko orodje (množ.); 4. števniki; 5. nenadna srčna bolezen; 6. znameniti grški filozof; 10. dimnik; 12. zabeležilo (tukaj); 14. razkuževalno sredstvo; 15. zgodaj; 18. boletina.

Sreča, sreča, peidi k nam, glej, odprti je hram!

Ker take darove vam nosimo, od vas jih v zameno prosimo: Vmate kaj bele pogojice? Ne branimo tudi se kračice.

Bodi jajce, bodi hleb, v nas izgine žep!

Bogata gorica obredi vam, bogate se polje oplodi vam, podeli Bog kruha vam belega, vsi hlea bodite vselega.

Mi zdaj moramo drugam — hvala, hvala vam!

Krpan se malo zareži in pravi: »Vem, da imajo vaši konji več mesa, pa vendar ne dam svoje koblice za vse štiri, ki so tukaj napreženi. Kar se pa tiče prestavljanja, gospod, upam si nesti dve take koblice ved ura hoda in tudi se delj, če je treba.«

Cesar si misli: To velja, da bi se zapomnilo — in velji poginiti. Mislo je potem lelo in nekateri dan, Krpan je pa zmerom tvoril po brilih in dolinah. Kar se pripeti, da pride na Dunaj strašen velikan, Brdavs po imenu. Ta je vabil kakor nekdanji Pegam vse junake nekdanje cesarstva v boj. Ali Krpan pa tudi ni imel tako boječih ljudi, da bi djal: nihče si ni upal nadenj, toda ker se je skušal z njim, gotovo je bil zmagani. Velikan pa ni bil moč usmiljenega orca; ampak vsakega je umoril, kozar je obvaljal. To je cesarju začelo iti po glavi: »Ljeto si no! Kaj bo, kaj bo, če se Brdavs ne ukreni? Usmrtil mi je že vse največje gospode! Presrečna reč vendar, da mu nihče ne more biti kos! Tako je cesar toževal, kočijaž ga je pa šlišal. Prislopi tedaj z veliko poniznostjo, kakor gré pred folkim gospodom in pravi: »Cesarost, ali več ne morete pametovati, kaj se je godilo predvansko zimo blizu Trsta?«

Cesar vpraša nekoliko nevoljen: »Kaj neki?«

Kočijaž odgovori: »Misi Krpan, ki je tovoril s kresivno gobo in brusni, ne veste, kako je koblice v sneg prestavil, kakor bi nesel skledo na mizo? Če se bo Krpan Brdavs premoget, drugi tudi ne, take vam povema.«

»Saj res pravi cesar, sprejeti se mora ponj postati.«

Poslali so veliko, lepo kočijo ro Krpana. Ta je bil ravno tačas naloviral nekoliko solj pred svojo koto; mečaji so bili pa vse čisto ovedeli, da se zopet napravlja po kupčiji. Pridejo tedaj nadenj, ter se ka lojijo, bilo jih je petnajst. Ali on se jih ni ustrašil; pisano je pogledal in prijel prvega in druge z njim omilati, da so vsi podplati pokazali. Ravno se je to vršilo, ko je v covev pripelja nova, lepa kočija. In ne stoji cesarski es, ki je vse videl, kar se je godilo, in naglo reče: »Zdaj pa, že vem, da sem prav pogodil, ti si Krpan z vrha od Svete Trojice, kajne?«

»Krpan sem pravi ta; z vrha tudi, od Svete Trojice tudi. Ali kaj pa bi radi? Če mislite zavoljo solj, svetujem, da mjrjute; petnajst jih je bilo, pa se jih nisem bil, hvala Bogu; samo enega se tudi ne boim.«

»Sel pa, ki gotovo ni vedel, zakaj se menj od soli, reče nato: »Uro zapri koblico v konjak, pa se hitro prazne oblici, poljeva na Dunaj od cesarja.«

Krpan ga neverno pogleda in odgovori: »Kdor če hi na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj, to sem šlišal od starih ljudi; jaz ga pa menim sabo nositi, koder bom tovoril in dokler bom tovoril.«

Služabnik mu pravi: »Nikar ti ne misli, da šale uganjam.«

»Saj bi tudi ne bilo zdravo,« reče Krpan. Na to zopet govori sel: »Ker sem ti povedal vse je res. Ali več ne veš, kako si bil umaknjil predvansko zimo koblico kočiji s pot-? Onj gospod na vozu je bil cesar, pa nihče drugi, veš.«

Krpan se začudi in pravi: »Cesar? — Menda vendar ne?«

»Cesar, cesar! Le postusaj. Prišel je zdaj na Dunaj velikan, ki mu pravimo Brdavs. Tak je, da ga nihče ne ustrahuje. Dosti volčakov in gospode je že pobil; pa smo rekli: »Če ga živ krst ne zmoro, Krpan ga bo!« Lej, ti si zadnje upanje cesarjevo in duhajskega mesta.«

Krpana je to s pridom utešilo, ter jako dobro se mu je zdelo od vsega, kar je šlišal in reče tedaj: »Če ni drugega, kakor tisi prekleli Brdavs, postusaj, kaj vam pravim! Petnajst Brdavsov za malo južino, to je meni toliko, kolikor vam kamen porlače čez lažo, ki jo prestokli deto sedem let staro; samo varuj, da me ne hošje vedili za nosa. To reče in brž dene sol s koblice, koblico pa v konjak, gre v koto, ter se prazne oblice, da bi ga pred cesarjem ne bilo sram. Ko se prebujje, ven prišete in sede v kočijo, ter naglo zdrčita proti Dunaju.«

Ko prideta na Dunaj, bilo je vse mesto črno pregrinjeno; ljudje so pa klavno lažili kakor uravije, kadar se jim zapal mravljišče.

Krpan vpraša: »Kaj pa vam je, da vse žaluje?«

»O, Brdavs, Brdavs! Vplje mato in veliko, može in žene. Ravno danes je umoril cesarjevega sina, ki ga je globoko v srce pekla smatota, da bi ne imel krona junška pod sabo, kateri bi se ne bal velikana. Sel se je z njim skušal; ali kaj pomagat? Kakor drugim, tako njemu. De zdaj se še nihče ni vrnil iz boja.«

Krpan veli urno poginiti, in tako prideta na cesarski dvor, ki pravijo, da je nek siro vejik in jako lep. Tam stoji strda vedno pri vratih noč in dan, v letu in zimi, naj bo še tako mraz; in brž je zavpila o Krpanovem prihodu, kakor imajo navado, kadar se pripelje kdo cesarske rodovine. Bilo je namreč naročeno, uže štrinajst dni dan za dnevom, da naj se nikomur in nikoli ne ogasi, samo tačas, kadar se bo pripeljal tak in tak človek. Tako so se vsesili Krpana na Dunaju. Kaj bi se ga pa ne? Presneto jim je bila huda za pohit! Ko cesar šliši vplje, precej le, kdo je, in teče mu naproti, pa ga pelja v gorale hrama, Cudno lepo je tam, le tepe, kakor v cerkvi. Krpan je kar zija, ker se mu je vse tako grobo zdelo. Cesar ga vpraša: »Krpan z vrha! Ali se je poznal?«

»Kaj bi vas ne,« odgovori on; »saj ni več ko dve leti, kar sva se videla. No vi ste se znirom lepo zdravi, kakor se na vašem tleu vidim.«

Naše vasi nimajo fiskulturnih tradicij vendar si jih ustvarjajo danes

iz dneva v dan raste zanimanje po naših vaseh za fizkulturo. Kar sam od sebe je v naših ljudeh nastal občutek, da so tudi zmožni za športne navedbe, katerih so se prej polotali nazadnjaški meštani naših mest. Če so se naše vasi dvignile v kulturnem pogledu, so nekoliko napredovale tudi v fizkulturi. Toda naši centri niso dajali pomoči tej športni dejavnosti, ki je zrasta spontano. Imamo tekače, plavalce, skakalce in dosti mladih, ki je pokazala svoje sposobnosti na različnih vaskih tekmah, zato bi bilo koristno, ko bi čimprej organizirali kakšno splošno fizkulturno tekmovanje med vsemi našimi vasei. Čežarani, Smaržani, Bertosaani, Dekančani in drugi so gotovo, da je to njihova želja. Saj se naše vasi iz dneva v dan, ko

Bliza se konec izločilnega nogometnega prvenstva STO

Prezidantje Koto A skupine nogometnega prvenstva tržaškega ozemlja, ki se je odigralo predelno tedno, ni poznevolno spremembo lojalitetskajski lestvice, kjer nemoteno kraljuje še nepremagano moštvo Arrigoni. Za drugo mesto, ki bo dalo možnost plaširanemu moštvu, da stopi v zaključno tekmovanje, se bore vsaj na papirju Piran, Aurora in Medusa. Največje izgleda za zmago ima s svojo točko naskoka moštvo Pirana, ki bo skoraj gotovo to prednost obdržalo do konca. V nedeljskih tekmah so se torej vsa predvidevanja uresničila, čeprav smo od Arrigoni pričakovali več kot nedoločeni izid proti koprski enajstorici Meduse, ki si to opravičeno šteje v čast. Aurora je kljub odsotnosti nekaj najboljših igralcev premagala moštvo Brtonigle s tesnini, toda zadostnim re-

Grio - letošnji prvak v kolesarskem krosu

S sodelovanjem najboljših kolesarjev tržaškega ozemlja sta bili v minulih dveh nedeljah v Trstu in v Budjanih kolesarski dirki za doboitev prvaka v kolesarskem krosu za leto 1951. V Trstu je zmagal Delia Santa, drugi je bil Apollonio, tretji pa Grio, v Budjanih pa je zmagal Grio, drugi je bil Apollonio, za njim pa Rinaldi. Velemojster Pirce bo zastopal Jugoslavijo na svetovnem šahovskem prvenstvu, ker je dosegel prvo mesto v kvalifikacijskem turnirju, ki se je vršil prejšnji teden v Beogradu. Drugi je bil Trifunović, za njim pa Milij in Udovčić. Ostala dva predstavnika Jugoslavije na svetovnem prvenstvu bosta Gligorič in Matanović, ki sta, kakor je znano, zasedla prvi dve mesti na jugoslovanskem prvenstvu.

OBJAVE RADIO

PREGLJED ODDAJ V TEDNU OD 3. III. 51. DO 8. III. 51.

Poročila v slovenski vsak dan ob 7.00 (ob nedeljah ob 7.30), 13.00, 19.30 in 23.05.

Pregled tiska v slovenski vsak dan (razen nedelje) ob 14.45.

Jutranja glasba vsak dan ob 6.30 in 7.15 (ob nedeljah ob 7.00 in 7.45).

SOBOTA: 3. III. 51.

12.30 Mladinske skladbe; 19.45 Bortene pesmi; 20.00 Igra narodni orkester J. A. iz Portoroža; 20.45 Politični pregled (slov.); 21.00 Veder sodobni večer (slov.); 22.15 Prikljubljene melodije.

NEDELJA: 4. III. 51.

8.30 Kmetijska ura: Po vršnih kmetijah in zadugah — pogovor s strunjanjskim sadjarjem (slov.).

9.00 Vred: Odmolki iz opere »Traviata«; 10.00 Policiorna glasba; 11.45 Glasba po željah (slov.); 13.30 Pionirska oddaja za cibabne; iz domače pravljične skrinje (slov.).

PONEDELJEK: 5. III. 51.

13.40 Dr. Mirko Rupel: Pogovori o jeziku in podobe iz slovenskega slova — 18. pogovor (slov.); 17.30 Sportni pregled (slov.); 20.45 Tržaškega ozemlja (slov.); 22.00 Večerno branje (slov.); Jurčič: »Spomini starega slovenca«.

SREDA: 7. III. 1951.

12.00 Emil Adamič: Scherzo, Blaž Arnič: Simfonija; 13.45 Gospodarski pregled (slov.); 19.45 Slovenska narodna glasba; 21.00 Literarna oddaja (slov.); Gogolj, Mrtve duše.

ČETRTEK: 8. III. 1951.

12.30 Valček Johana Straussa; 13.15 Pionirska skladateljstva; 20.10 Pogovor o jeziku — 18. predavarski »povoditev« (slov.); 20.30 Komorni zbor iz Trsta p. v. Ubaldina Vrabca; 21.00 Obzori; Japonska; Se en problem Daljnega vzhoda.

OBVESTILO

Ravnateljstvo LI-PE obvešča vse naročnike Prešovne knjžnice, da so knjžnice prispele in njih jih dvigneno v njenih prodajalnicah. Knjžnice imajo nekaj izvodov po vsiji ceni, ki so na razpolago nenarodnikom. Vse poslovalnice LI-PE tudi že sprejemajo naročnike za leto 1952.

Uredništvo in uprava Istrskega tednika v Koprnu — Odgovorni urednik: Srečko Vilhar — Tiskalna tiskarna »Jadrane v Koprnu

MARTIN FRAN LEVSTIK KRPAN

Močlar mi je časi kaj razkladal od nekdanjih časov, kako so ljudje živeli in kako so imeli to in to reč med sabo. Enkrat v nedeljo popoldne mi je v lipovi seneci na klopi pravi naslednja povest:

V Notranjem stolcu vas. Vrh po imenu. V tej vasi je živel v starih časih Krpan. močan in silen človek. Bil je neki tolik, da ga je kmalu takega. Deja; mu ni bilo mar, ampak nosil je od morja na svoji koblicii angleško sol, kar je bilo pa že izstrikat ostro prepovedano. Pazili so ga mečaji, da bi ga kje nehotoma zalezi; poštenega boja z njim so se bali ravno tako, kakor pozneje Stempiharja. Krpan se je pa vedno umikal in gledal, da mu niso mogli do živca.

Bilo je po zimi in sneg je izal kraj in krog. Držala je samo ovca gaz. Hudem dovoljna, od vasi do vasi. Ker takrat si ni bilo tako čisti kakor dandanes. V naših časih je to vse drugače, seveda; saj imamo hvala Bogu, cestno do vsakega želenika. Nesel je Krpan po okoli gazi na svoji koblicii nekoliko stojev soli; kar mu naproči priženekata lep voz; pa vozu pa je sedel cesar Janez, ki se je ravno peljal v Trst. Krpan je bil kmetički človek, zato ga tudi ni poznal; pa saj ni bilo časa dolgo ozirati se; se odkrili se ni ugnel, temveč prime brž koblicio in tovor z njo pa jo prenese v stran, da bi je voz ne pogrli. Meniže, da je Krpan to kaj madilo ka-ij? Bilo mu je, kakor komu drugemu stoji prestaviti.

Cesar, to videvši, veji kočijažu, da naj konje ustavi. Ko se to zgodi, vpraša silnega moža: »Kdo pa si ti?«

Ta mu da odgovor: »Krpan mi pravijo; doma sem pa z vrha od Svete Trojice, ved ura hoda od tukaja.«

»Kaj pa nosiš v tovoru?« cesar dalje vpraša.

Krpan se naglo izmisli in